

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук, доцента
Чопика Романа Володимировича на дисертаційне дослідження
**Кузенкова Євгенія Олеговича “Методика застосування технічного
обладнання для розвитку рухових якостей студентської молоді у процесі
занять баскетболом”**, подане до захисту на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук зі спеціальності
13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)

Суспільно-політичні умови існування української держави на сучасному етапі формують великий запит на громадянина, який, окрім високої професійної кваліфікації та працездатності, має належний рівень здоров'я і фізичної підготовленості. Одним із шляхів забезпечення оптимального рівня здоров'я і фізичної підготовленості сучасної молоді може бути ефективна реалізація одорочних завдань фізичного виховання у закладах вищої освіти.

Система фізичного виховання у закладах вищої освіти впродовж останнього часу зазнала суттєвих змін і трансформацій, які не завжди мали конструктивний характер і сприяли підвищенню її ефективності. Єдині підходи та чітка концепція оптимізації та удосконалення процесу фізичного виховання у ЗВО на сучасному етапі відсутні. Як наслідок – спостерігається не тільки зниження статусу фізичного виховання в цілому, але й суттєво знижується рівень здоров'я та рухової підготовленості студентської молоді. Усе це актуалізує проблему пошуку та обґрунтування нових підходів до удосконалення діючої системи фізичного виховання у закладах вищої освіти, яка б відповідала сучасним потребам.

Одним із можливих напрямів удосконалення системи фізичного виховання студентів є оновлення його змісту шляхом застосування інноваційних засобів, методів і форм, спрямованих на підвищення активності студентів, а відтак – підвищення результативності занять фізичними вправами. Саме тому дисертаційне дослідження Кузенкова Є. О. за темою «Методика застосування технічного обладнання для розвитку рухових якостей студентської молоді у процесі занять баскетболом» є своєчасним і актуальним.

Дисертантом аргументовано доведено значущість фізичного виховання у процесі формування системи цінностей стосовно здоров'я і фізичної досконалості

студентської молоді на сучасному етапі. Показано важливість баскетболу як одного з пріоритетних засобів всебічного фізичного розвитку студентів. Окреслено перспективи використання технічного обладнання у освітньому процесі з фізичного виховання для розвитку рухових якостей студентів під час занять баскетболом. Доцільність теми дисертації та наукова новизна отриманих результатів не тільки переконливо сформульовані дисертантом у вступі, а й підтвержені подальшим розгортанням змісту роботи, і тому не викликають жодного сумніву.

Дисертація має чітку структуру (анотацію, вступ, три розділи, висновки до розділів, списки використаних джерел, загальні висновки, додатки). Науковий апарат дослідження Є. О. Кузенкова характеризується логічністю та обґрунтованістю. Автор вірно сформулював мету, завдання дослідження, визначив його об'єкт і предмет. Для визначення стану розробленості наукової проблеми дисертантом опрацьована достатня джерельна база. У роботі грамотно застосований комплекс методів дослідження, що адекватно вирішують дослідницькі завдання, реалізація яких переконує у досягненні окресленої мети.

Результати дослідження містять наукову новизну, мають теоретичне і практичне значення, достатньо представлені в публікаціях здобувача й апробовані на конференціях різного рівня, впроваджені у практичній діяльності.

На основі усестороннього аналізу об'єкта дисертаційного дослідження, наукової розробки його предмета автором охарактеризовано сучасні підходи до організації фізичного виховання у закладах вищої освіти України, визначено ключові проблеми та окреслено перспективи їх вирішення. Показано, що виховання відповідальності та дбайливого ставлення студентської молоді до власного здоров'я, створення умов для її повноцінного фізичного та духовного вдосконалення залишається важливою місією системи фізичного виховання у закладах вищої освіти, а одним із ефективних шляхів її реалізації є спортивна орієнтованість освітнього процесу.

У дослідженні висвітлено особливості використання в системі фізичного виховання студентів баскетболу як одного із видів фізкультурно-оздоровчої діяльності. Здійснено системний аналіз можливостей та переваг описаних в

науково-методичній літературі технічних пристроїв, які використовуються на сучасному етапі у фізичному вихованні загалом та баскетболі зокрема. Аргументовано доведено, що незважаючи на достатню розробленість проблеми технічного забезпечення процесу навчання, висока варіативність рухових дій та зв'язок успішності засвоєння техніки баскетболу з розвитком рухових здібностей гравців обумовлює широкі можливості для створення та упровадження нових ефективних тренажерних пристроїв.

Як наслідок – обгрунтована необхідність розробки методики застосування технічного обладнання для розвитку рухових якостей студентської молоді у процесі занять баскетболом.

У другому розділі дисертації «Обгрунтування технології застосування технічного обладнання для розвитку рухових якостей студентів засобами баскетболу» охарактеризовано організаційні та методичні особливості проведення дослідження; представлено результати анкетування студентів та викладачів фізичного виховання закладів вищої освіти, які доповнюють результати теоретичного дослідження та підтверджують необхідність розробки ефективної методики розвитку рухових якостей студентської молоді у процесі занять баскетболом із застосування технічного обладнання.

За результатами констатувального етапу педагогічного експерименту досліджено: сучасні особливості організації занять з фізичного виховання у закладах вищої освіти; мотиваційні аспекти студентів стосовно занять фізичними вправами і баскетболом зокрема; ставлення студентів і викладачів до проблеми впровадження технічного обладнання в освітній процес з фізичного виховання. Окрім того, визначено антропометричні й фізіометричні показники фізичного розвитку студентської молоді, здійснено тестування їхньої фізичної та спеціальної рухової підготовленості. Отримана інформація дозволила сконструювати відповідне технічне обладнання і розробити методику його застосування для розвитку рухових якостей студентів у процесі занять баскетболом.

Особливою цінністю роботи є розробка технічного обладнання, яке доцільно використовувати для розвитку рухових якостей студентів та удосконалення їхньої техніко-тактичної підготовленості з баскетболу.

Дисертантом сконструйовано чотири спеціальні тренажерні пристрої для занять з баскетболу: «Shooting duable» для розвитку точності просторово-динамічних та просторово-часових параметрів рухів під час кидків та підбору м'яча; «Dribble stand» для підвищення швидкості і координації рухів під час ведення м'яча; «Coordination ladder» для розвитку швидкості та координації рухів; «Jump absorber» для розвитку швидкісно-силових якостей. Використання вказаного технічного обладнання відповідає таким вимогам: збереження еталонних характеристик рухових дій, які вивчаються; забезпечується відповідність особливостей роботи м'язів параметрам траєкторії, зусиль, простору, часу; передбачено необхідну величину фізичних навантажень для розвитку окремих фізичних якостей.

Важливе місце у цьому розділі відведено теоретичному обґрунтуванню методики застосування технічного обладнання для розвитку рухових якостей студентів у процесі занять баскетболом. Для цього у роботі запропонована модель процесу рухової підготовки студентської молоді на заняттях з баскетболу із використанням тренажерів, яка відображає усі складові в схематизованій і наочній формі, відтворює всі компоненти, що забезпечують кінцевий результат. У роботі представлено і належно теоретично обґрунтовано методику застосування технічного обладнання для переважного впливу на розвиток швидкісних і швидкісно-силових якостей, координації і точності рухів та різних видів витривалості студентів у процесі занять баскетболом. Особливістю вказаного процесу є комплексний характер фізичних навантажень, що передбачає одночасний розвиток різних рухових якостей на основі використання таких засобів: підвідних, підготовчих вправ та технічних прийомів гри.

Окрім того, здобувачем визначено організаційно-методичні умови, реалізація яких забезпечить ефективний розвиток рухових якостей студентів шляхом використання тренажерів у процесі занять баскетболом.

У третьому розділі «Дослідно-експериментальна перевірка ефективності впровадження методики застосування технічного обладнання для розвитку рухових якостей студентської молоді у процесі занять баскетболом» представлено

критерії оцінювання навчальних досягнень та рухових якостей студентів, а також результати експериментальної перевірки ефективності авторської методики.

Для оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі занять баскетболом з використанням технічного обладнання запропоновано враховувати здобутки в трьох компонентах – мотиваційному, когнітивному і діяльнісному. Також представлено показники, які дають змогу здійснити об'єктивне оцінювання навчальних досягнень студентів. Окрім того, розроблено контрольні тести і нормативи для оцінки рухової підготовленості студентів відповідно до рівня їх технічної підготовленості. Оцінювання розвитку рухових якостей передбачає виконання чотирьох контрольних вправ, спрямованих на визначення рівня прояву швидкості, спритності та швидкісно-силових якостей за допомогою нормативів за п'ятьма рівнями: низьким, нижчим за середній, середнім, вищим за середній, високим. Нормативи диференційовані за рівнем ігрової майстерності.

У цьому розділі також представлено результати експериментальної перевірки ефективності розробленої методики розвитку рухових якостей, здійснено аналіз і узагальнення результатів дослідження. Для експериментального доведення ефективності авторської методики застосування технічного обладнання для розвитку рухових якостей студентської молоді в процесі занять баскетболом дисертантом використані адекватні методи дослідження і достатня доказова база. Результати педагогічного експерименту узагальнені, всесторонньо проаналізовані та добре унаочнені.

Автореферат відображає основний зміст дисертації та детально розкриває її основні положення. Робота містить нові наукові результати, що в сукупності є суттєвими для розвитку вітчизняної теорії та практики навчання.

Основні результати дослідження відображено в 11 публікаціях, з яких вісім одноосібних; серед них п'ять – у фахових наукових виданнях України, одна – в зарубіжному фаховому науковому виданні, одна – апробаційного характеру і чотири публікації, що додатково відображають результати дослідження.

Водночас дисертаційне дослідження, при загальній позитивній його оцінці, містить певні дискусійні моменти, зауваження та побажання, врахування яких сприятиме повнішій та об'єктивній характеристиці його результатів:

1. В огляді літературних джерел серед переліку нормативних документів, на яких базується сучасна система фізичного виховання у закладах вищої освіти (ст. 20), вказано й такі, термін чинності яких давно минув (наприклад: Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації» була чинна до 2009 року).

2. У моделі процесу рухової підготовки студентської молоді на заняттях з баскетболу із використанням тренажерів у процесі фізичного виховання (рис. 2.5, ст. 105), на нашу думку, когнітивний компонент доцільно подати в іншій редакції, яка б відображала увесь спектр знань, що необхідно формувати на заняттях з баскетболу, а не тільки стосовно використання тренажерів. Також поза увагою автора залишилася група методів, спрямованих на навчання техніки ігрових прийомів баскетболу. Крім того, у змісті розроблених дисертантом критеріїв, показників та рівнів оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі занять баскетболом для когнітивного компоненту відсутня інформація про весь блок теоретичних знань з баскетболу.

3. У роботі не вказано і не обґрунтовано тип шкали, який обрано для оцінювання навчальних досягнень студентів з баскетболу.

4. У роботі відсутня інформація про перевірку тестів, запропонованих для оцінювання рухової підготовленості на інформативність та надійність.

5. Вважаємо що п. 5 висновків є занадто громіздким і потребує певного скорочення.

6. На нашу думку, було б доцільно розроблені тренажери запатентувати, отримавши відповідний патент на винахід чи авторське свідоцтво.

Однак висловлені зауваження й побажання не применшують значення роботи і внеску дисертанта в теоретико-методичну проблематику та не спростовують загальної позитивної оцінки рецензованої наукової праці Є. О. Кузенкова. Виконане дисертаційне дослідження цінне у теоретичному і практичному аспектах. Отримані результати в сукупності є вагомими для подальшого розвитку теорії і практики сучасної української освіти.

Висновок. Дослідження Кузенкова Євгенія Олеговича на тему «Методика застосування технічного обладнання для розвитку рухових якостей студентської

молоді у процесі занять баскетболом» має теоретичну й практичну значущість, наукову новизну. Отримані науково обґрунтовані результати розв'язують проблему розробки та використання в закладах вищої освіти ефективних методик розвитку рухових якостей студентської молоді із застосуванням технічного обладнання в процесі занять баскетболом.

Відтак дисертаційна робота є, безумовно, актуальною, своєчасною і перспективною, слугує науковим доробком до праць, присвячених окресленій проблемі. Дисертація є самостійною, завершеною науковою роботою, яка відповідає вимогам чинного "Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника", затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 24 липня 2013 року за № 567 (зі змінами внесеними згідно постанови КМ від 30.12.2015 р. за №1159), що дає підстави для присудження **Кузенкову Євгенію Олеговичу** наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)

25 листопада 2019 р.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики
фізичного виховання

Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка

Р. В. Чопик

Підпис доц. Р. В. Чопика засвідчую:

Вчений секретар вченої ради

Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка,
кандидат педагогічних наук, доцент

М. Д. Галів